

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 14.08.2020 № КПУМ/15-20)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"РІЧНІ НАЦІОНАЛЬНІ РАХУНКИ"
2.02.01.01**

електронна пошта: O.Triputen@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 235-34-40
керівник державного
статистичного спостереження: Трипутень О. М.

Київ – 2020

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	6
2.1. Відповідність	6
2.2. Точність	10
2.3. Своєчасність та пунктуальність	12
2.4. Доступність та зрозумілість.....	13
2.5. Послідовність та зіставність.....	14
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	15
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів	16
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	16
3. Заключна частина.....	17

1. Вступ

Стандартний звіт з якості (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості результатів державного статистичного спостереження "Річні національні рахунки". Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо. Якість даних річних національних рахунків визначена відповідно до основних вимірів якості, рекомендованих Регламентом (ЄС) від 19.12.2016 № 2016/2304 Європейського Парламенту і Ради щодо умов, структури, періодичності і показників оцінки звітів про якість даних, що передаються відповідно до Регламенту ЄС № 549/2013 Європейського Парламенту і Ради.

Наведені у звіті компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної інформації, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення державного статистичного спостереження "Річні національні рахунки" (далі – ДСС, спостереження) є формування інформації, яка послідовно описує процеси виробництва, розподілу та використання доходу, нагромадження капіталу й руху активів і пасивів (зобов'язань) економіки країни, для аналізу її розвитку та основних макроекономічних пропорцій.

Спостереження запроваджено у 1993 році на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 № 727 "Про впровадження системи національних рахунків". Методологія спостереження вдосконалювалася згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 № 341-р "Про заходи з удосконалення роботи із складання національних рахунків", розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25.07.2002 № 413-р "Про схвалення концепції розвитку системи національних рахунків, постановою Кабінету Міністрів України від 07.04.2003 № 475 "Про затвердження Програми розвитку системи національних рахунків на період до 2010 року", розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 1413-р "Про схвалення Стратегії розвитку державної статистики на період до 2012 року", розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.03.2013 № 145-р "Про затвердження Стратегії розвитку державної статистики на період до 2017 року", постановою Кабінету міністрів України від 27.02.2019 № 222 "Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2023 року".

ДСС, відповідно до Довідника розділів статистики, належить до розділу 2.02 "Національні рахунки" за тематикою статистичного виробництва 2.02.01 "Річні національні рахунки".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є Закон України "Про державну статистику", план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики.

Порядок проведення ДСС визначений Методологічними положеннями з організації державного статистичного спостереження "Річні національні рахунки", затвердженими наказом Держстату від 09.07.2020 № 204, Методологічними положеннями розрахунку валового внутрішнього продукту (наказ Держстату від 17.09.2018 № 187), Методологічними положеннями обчислення обсягів економіки, яка безпосередньо не спостерігається, затвердженими наказом Держкомстату від 31.12.2004 № 680, Методологічними положеннями оновленої версії системи національних рахунків 2008 року, затвердженими наказом Держстату від 17.12.2013 № 398.

Зазначені документи розміщені на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Національні рахунки".

В основу вищенаведених методологічних документів покладено норми міжнародних стандартів Системи національних рахунків ООН 2008 року (СНР 2008) (режим доступу: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp>) та Регламенту (ЄС) від 21.05.2013 № 549/2013 Європейського Парламенту і Ради щодо Європейської системи національних та регіональних рахунків 2010 року (ЄСР 2010) (режим доступу: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-02-13-269/EN/KS-02-13-269-EN.PDF).

Останній перегляд національної методології, відповідно до Системи національних рахунків ООН 2008 року та Європейської системи національних та регіональних рахунків 2010 року, відбувся у 2014 році одночасно з країнами Європейського Союзу.

Джерелами інформації ДСС є дані державних статистичних спостережень:

1) "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" – для розрахунку показників рахунків виробництва і утворення доходу секторів НФК та ДГ;

2) "Обстеження умов життя домогосподарств", "Продаж і запаси товарів у торговій мережі", "Мережа та діяльність закладів освіти", "Наявність та рух житлового фонду", "Оплата населенням житлово-комунальних послуг", "Показники економічної діяльності підприємств сфери нефінансових послуг" – для розрахунку показників використання наявного доходу сектору ДГ;

3) "Обстеження підприємств із питань статистики праці", "Обстеження робочої сили" – для розрахунку показників сектору ДГ та визначення обсягу

економіки, яка безпосередньо не спостерігається;

4) "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств", "Капітальні інвестиції", "Наявність і рух необоротних активів, амортизація", "Здійснення наукових досліджень і розробок" – для розрахунку показників рахунку капіталу;

5) "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств" – для розрахунку інших поточних трансфертів;

6) "Капітальні інвестиції" – для розрахунку показників рахунку капіталу (ВНОК, капітальних трансфертів, придбання та вибуття невироблених нефінансових активів);

7) "Лісогосподарська діяльність", "Економічні рахунки сільського господарства", "Баланси основних продуктів рослинництва та тваринництва" – для розрахунку показників рахунків виробництва, утворення доходу, використання наявного доходу для продукції сільського, лісового та рибного господарства (секція А КВЕД);

8) "Витрати на виробництво продукції (робіт, послуг) сільського господарства" – для розрахунку доходів від власності;

9) Таблиця "витрати-випуск" – для балансування ресурсів і використання рахунку товарів і послуг.

Також використовуються адміністративні дані, отримані відповідно до укладених угод про взаємообмін інформаційними ресурсами:

1) Державної митної служби, Державної казначейської служби, Державної служби зайнятості, Державного агентства автомобільних доріг, Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – для розрахунку доходів від власності, інших поточних трансфертів, капітальних трансфертів, невироблених нефінансових активів, визначення податків і субсидій на виробництво та імпорт, показників фінансового рахунку та балансу фінансових активів і пасивів;

2) НБУ – щодо платіжного балансу – для визначення експорту та імпорту товарів і послуг, доходів від власності, інших поточних трансфертів, капітальних трансфертів і придбання та вибуття невироблених нефінансових активів, показників фінансового рахунку;

3) Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку – для визначення наявності і доходів за фінансовими активами у фінансовому рахунку та балансі фінансових активів і пасивів (зобов'язань);

4) Державної податкової служби, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства культури та інформаційної політики, Міністерства охорони здоров'я – для розрахунку обсягу випуску сектору НКООДГ;

5) Національного агентства з питань запобігання корупції, Державної

податкової служби – для розрахунку обсягу випуску політичних партій сектору НКООДГ;

б) Державного агентства резерву – для розрахунку зміни запасів матеріальних оборотних коштів.

Основними статистичними продуктами, в яких оприлюднюються дані ДСС, є статистична інформація та статистичні публікації, що розміщуються на офіційному вебсайті Держстату, зокрема:

статистична інформація за видами економічної діяльності розміщується у розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Національні рахунки"/"Річні національні рахунки";

експрес-випуск "Доходи та витрати населення" розміщується у розділі "Експрес-випуски"/"Національні рахунки"/"Річні національні рахунки";

статистичний збірник "Національні рахунки" розміщуються у розділі "Статистична інформація"/"Публікації"/"Економічна статистика"/"Національні рахунки";

"Статистичний щорічник України" розміщується у розділі "Статистична інформація"/ "Публікації"/"Комплексна статистика".

Основними користувачами даних річних національних рахунків на міжнародному рівні є Євростат, Світовий банк, СЕК ООН та МВФ, яким надаються дані за окремими запитальниками.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

ДСС запроваджено для задоволення потреб користувачів статистичної інформації – органів державної влади (насамперед фінансових організацій), аналітичних агентств, науковців і дослідників, міжнародних організацій. Результати ДСС використовуються у сфері формування інформації, яка описує процеси виробництва, розподілу та використання доходу, нагромадження капіталу й руху активів і пасивів (зобов'язань) економіки країни, для аналізу її розвитку та основних макроекономічних пропорцій.

Статистичними показниками спостереження є:

Р	Операції з товарами і послугами
Р.1	Випуск
Р.2	Проміжне споживання
Р.3	Кінцеві споживчі витрати
Р.31	Індивідуальні споживчі витрати
Р.32	Коллективні споживчі витрати
Р.4	Фактичне кінцеве споживання
Р.41	Фактичне індивідуальне кінцеве споживання

P.42	Фактичне колективне кінцеве споживання
P.5g	Валове нагромадження капіталу
P.51g	Валове нагромадження основного капіталу
P.51c	Споживання основного капіталу
P.52	Зміна запасів матеріальних оборотних коштів
P.53	Придбання за виключенням вибуття цінностей
P.6	Експорт товарів і послуг
P.7	Імпорт товарів і послуг
NP	Придбання за виключенням вибуття невироблених нефінансових активів
D	Розподільчі операції
D.1	Оплата праці найманих працівників
D.11	Заробітна плата
D.121	Фактичні внески наймачів на соціальне страхування
D.122	Умовно обчислені внески наймачів на соціальне страхування
D.2	Податки на виробництво та імпорт
D.21	Податки на продукти
D.29	Інші податки, пов'язані з виробництвом
D.3	Субсидії на виробництво та імпорт
D.31	Субсидії на продукти
D.39	Інші субсидії, пов'язані з виробництвом
D.4	Дохід від власності
D.5	Поточні податки на доходи, майно тощо
D.61	Внески на соціальне страхування
D.62	Соціальні допомоги, крім допомог у натурі
D.63	Соціальні трансферти в натурі
D.7	Інші поточні трансферти
D.8	Коригування на зміни чистої вартості активів ДГ у недержавних пенсійних фондах
D.9	Капітальні трансферти
F	Операції з фінансовими інструментами
F.1	Монетарне золото та спеціальні права запозичення
F.2	Готівкові гроші та депозити
F.3	Боргові цінні папери
F.4	Кредити
F.5	Акціонерний капітал та акції або паї інвестиційного фонду
F.6	Страхування, пенсійні та стандартизовані гарантійні схеми
F.7	Похідні фінансові інструменти та фондові опціони працівників
F.8	Інша дебіторська/кредиторська заборгованість
K	Інші зміни в активах

B	Балансуючі статті
B.1*g	Валовий внутрішній продукт
B.1*n	Чистий внутрішній продукт
B.1g	Валова додана вартість
B.1n	Чиста додана вартість
B.2g	Валовий прибуток
B.3g	Змішаний дохід
B.2n, B.3n	Чистий прибуток, змішаний дохід
B.5g	Валове сальдо первинних доходів
B.5n	Чисте сальдо первинних доходів
B.5*g	Валовий національний дохід
B.5*n	Чистий національний дохід
B.6g	Валовий наявний дохід
B.6n	Чистий наявний дохід
B.7g	Валовий скоригований наявний дохід
B.7n	Чистий скоригований наявний дохід
B.8g	Валове заощадження
B.8n	Чисте заощадження
B.9	Чисте кредитування, чисте запозичення
B.11	Зовнішнє сальдо товарів і послуг
B.12	Поточне зовнішнє сальдо
BF.90	Чиста вартість фінансових активів
DB.9	Статистична розбіжність
AN	Нефінансові активи
AN.1	Вироблені нефінансові активи
AN.11	Основні засоби
AN.111	Житлові будівлі
AN.112	Інші будівлі та споруди
AN.113	Машини та обладнання
AN.114	Системи озброєння
AN.115	Культивовані біологічні ресурси
AN.116	Витрати, пов'язані з передачею прав власності на невироблені активи
AN.117	Продукти інтелектуальної власності
AN.1171	Наукові дослідження та розробки
AN.1172	Розвідка та оцінка запасів корисних копалин
AN.1173	Комп'ютерне програмне забезпечення та бази даних
AN.1174	Розважальні програми й оригінали літературних і художніх творів
AN.12	Запаси матеріальних оборотних коштів

AF	Фінансові активи
AF.1	Монетарне золото та спеціальні права запозичення
AF.2	Готівкові гроші та депозити
AF.3	Боргові цінні папери
AF.4	Кредити
AF.5	Акціонерний капітал та акції або паї інвестиційного фонду
AF.6	Страховання, пенсійні та стандартизовані гарантійні схеми
AF.7	Похідні фінансові інструменти та фондові опціони працівників
AF.8	Інша дебіторська/кредиторська заборгованість

Валовий внутрішній продукт (далі – ВВП), його складові за виробничим методом, за категоріями доходу та за категоріями кінцевого використання, а також наявний дохід обчислюються у фактичних цінах, у постійних цінах попереднього року та у постійних цінах еталонного/базисного року. Для цих показників визначаються відповідні індекси фізичного обсягу та індекси-дефлятори. Крім того, ВВП і наявний дохід розраховуються у розрахунку на одну особу наявного населення, ВВП – також у розрахунку на одного зайнятого.

Одиницею спостереження є інституційна одиниця. При розрахунку ВВП також використовується одиниця за видами економічної діяльності.

ДСС "Річні національні рахунки" охоплює економічну діяльність одиниць-резидентів у межах економічної території країни (S.1 згідно з КІСЕ) та їхні зв'язки з одиницями-нерезидентами іншого світу (S.2). Спостереження проводиться щорічно.

У рахунках виробництва та утворення доходу вони розподіляються за видами економічної діяльності на рівні секції національного класифікатора Класифікації видів економічної діяльності ДК 009:2010 (КВЕД). Вид економічної діяльності в цьому випадку формується за функціональним підходом, який передбачає узагальнення даних суб'єктів господарювання за однорідними видами діяльності.

При проведенні спостереження використовують класифікації КВЕД, КІСЕ, КІСЦ, СКП.

Показники спостереження узагальнюються по Україні, за видами економічної діяльності; за інституційними секторами економіки; здійснюється їх групування за стандартними угрупованнями щодо операцій та інших потоків, балансуєчих статей, фінансових і нефінансових активів, кінцевих споживчих витрат сектору домашніх господарств за цілями, кінцевих споживчих витрат сектору некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства, за цілями, кінцевих споживчих витрат сектору загального державного управління за функціями, видів нефінансових активів, валового нагромадження основного капіталу (зазначені угруповання передбачені міжнародними стандартами

Системи національних рахунків ООН 2008 року та Регламентом (ЄС) від 21.05.2013 № 549/2013).

Інформація річних національних рахунків у вигляді безперервних динамічних рядів наявна за такі періоди:

зведені агрегати річних національних рахунків у фактичних цінах за методологією СНР 1993 – з 1990 по 2011 роки, за методологією СНР 2008/ЄСР 2010 – починаючи з 2000 року, без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях – починаючи з 2010 року;

складові ВВП за категоріями кінцевого використання у фактичних цінах, постійних цінах попереднього року за методологією СНР 1993 – з 1990 по 2011 роки, за методологією СНР 2008/ЄСР 2010 – починаючи з 2000 року, без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях – починаючи з 2010 року;

складові ВВП за категоріями кінцевого використання у цінах еталонного/базисного 2016 року – починаючи з 2000 року;

складові ВВП за виробничим методом у фактичних цінах, постійних цінах попереднього року за методологією СНР 1993 та за загальним класифікатором галузей народного господарства – з 1990 по 2000 роки, за національним класифікатором Класифікація видів економічної діяльності 2005 року – з 2000 по 2011 роки, за методологією СНР 2008/ЄСР 2010 та за національним класифікатором Класифікація видів економічної діяльності 2010 року – починаючи з 2000 року, без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях – починаючи з 2010 року;

складові ВВП за виробничим методом у цінах еталонного/базисного 2016 року – починаючи з 2000 року;

складові ВВП за категоріями доходу у фактичних цінах за методологією СНР 1993 – з 1990 по 2011 роки, за методологією СНР 2008/ЄСР 2010 – починаючи з 2000 року, без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях – починаючи з 2010 року.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунків до дійсних значень.

Відповідно до Методологічних положень спостереження проводиться на державному рівні, за ступенем охоплення одиниць є суцільним, уключає систему дорахунків для виявлення викривлень та упущень у звітних даних та для економічної діяльності, яка безпосередньо не спостерігається, і проводиться з річною періодичністю.

З метою виявлення та усунення недоліків у первинній інформації якість національних рахунків постійно перевіряється в процесі їхнього складання. Основними елементами цієї процедури перевірки якості є:

контроль якості інформації державних статистичних спостережень у галузевих департаментах Держстату, які їх проводять;

контроль якості адміністративної інформації установою, яка її розробляє;

опрацювання та коригування виявлених помилок у статистичній інформації та інформації державних статистичних спостережень із залученням її виробників;

перевірка вхідних даних з точки зору повноти і відповідності іншим вхідним даним департаментом статистики національних рахунків;

перевірка даних з точки зору відповідності показникам попереднього року з урахуванням зміни індексів фізичного обсягу та індексів-дефляторів;

узгодження національних рахунків на основі використання методу товарних потоків і складання таблиці "витрати-випуск";

узгодження в рамках національних рахунків показників рахунків поточних операцій і фінансового рахунку на рівні інституційних секторів економіки;

узгодження взаємопов'язаних показників національних рахунків, наприклад, розрахунок ВВП здійснюють трьома методами: виробничим, за категоріями доходу та кінцевого використання. Одночасне використання трьох методів оцінки дозволяє виявляти прогалини у джерелах інформації та дозволяє забезпечити належну якість статистичної інформації.

Система національних рахунків гармонізована на рівні методології та взаємопов'язаних показників зі статистикою платіжного балансу й грошово-кредитною статистикою, за які відповідає Національний банк, а також статистикою державних фінансів, складання якої належить до повноважень Міністерства фінансів. Взаємна узгодженість показників вищезазначених галузей статистики дозволяє забезпечити належну якість статистичної інформації.

Дані річних національних рахунків регулярно піддаються міжнародним аудиторам, зокрема, періодично проводяться моніторингові місії статистичного департаменту МВФ із питань статистики національних рахунків, Глобальні оцінки національної статистичної системи.

Аналіз статистичних даних національних рахунків проводять Євростат, Світовий банк, СЕК ООН та МВФ.

Збалансоване поєднання оцінок різної періодичності є необхідною та важливою умовою при визначенні показників національних рахунків. Реалізація принципів перегляду квартальних і річних даних національних рахунків дає можливість отримати узгоджені та збалансовані макроекономічні показники.

Результати цього ДСС є остаточними, тому регулярний перегляд і актуалізація даних спостереження не проводиться.

Однак може проводитися спеціальний перегляд даних, пов'язаний зі змінами методології та появою нових джерел інформації. В окремих випадках здійснюється перегляд даних у зв'язку з уточненням даних ДСС і адміністративних даних.

Спеціальний перегляд даних ДСС "Річні національні рахунки" за 2000–2017 роки відбувся у березні 2020 року у зв'язку із запровадженням нового еталонного/базисного року.

Незапланований перегляд даних національних рахунків за 2015, 2016 та 2017 роки відбувся 15.05.2018 і був зумовлений переглядом даних платіжного балансу Національним банком.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікації.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному вебсайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

За весь час проведення ДСС випадків порушення термінів поширення статистичних продуктів не було.

Збір, обробка, аналіз і поширення інформації за результатами спостереження здійснюється у такі терміни:

	Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
Зведені національні рахунки, рахунки інституційних секторів економіки, валовий внутрішній продукт, доходи та витрати населення	травень-жовтень наступного за звітним року	червень-листопад наступного за звітним року	листопад-грудень наступного за звітним року	T+12 місяців
Експериментальний баланс фінансових активів та пасивів, експериментальний баланс нефінансових активів	травень-жовтень наступного за звітним року	січень-квітень другого за звітним року	квітень-травень другого за звітним року	T+17 місяців

Переглянуті дані оприлюднюються разом із черговим оприлюдненням відповідної статистичної інформації за підсумками ДСС, згідно з календарем оприлюднення інформації та відповідними поясненнями. У разі проведення незапланованого перегляду даних повідомлення про це розміщується на офіційному вебсайті Держстату в розділі "До уваги користувачів", переглянуті дані розміщуються в розділі "Статистична інформація".

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються у терміни, передбачені вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Метадані ДСС розміщені на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Діяльність Служби"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень".

Публікацію результатів державного статистичного спостереження проводять у два етапи. На першому етапі (наприкінці грудня наступного за звітним року) оприлюднюють показники рахунків поточних операцій та нагромадження, а на другому (наприкінці травня другого за звітним року) – балансові рахунки.

Із метою забезпечення вільного та одночасного доступу користувачів за результатами ДСС "Річні національні рахунки" статистичні продукти (статистична інформація, статистичні збірники тощо) оприлюднюються на офіційному вебсайті Держстату в терміни, визначені планом державних статистичних спостережень на відповідний рік.

Інформація розміщується в електронних форматах (*.doc, *.xls, *.pdf) у підрозділі "Національні рахунки" таких розділів сайту: "Статистична інформація", "Публікації", "Експрес-випуски".

Крім того, інформацію за результатами ДСС Держстат надає:

за запитом користувачів статистичної інформації у порядку та на умовах, визначених чинним законодавством;

відповідно до угод щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

міжнародним організаціям і статистичним службам інших країн за запитами та в порядку взаємообміну.

У разі проведення позачергового перегляду даних національних рахунків за попередні періоди повідомлення про це та переглянуті дані розміщуються на вебсайті Держстату в розділах "До уваги користувачів" та "Статистична інформація".

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок стосовно умов розповсюдження його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601

телефон: (044) 235–34–40

електронна пошта: *O.Triputen@ukrstat.gov.ua; office@ukrstat.gov.ua.*

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72, факс: 235–37–39

електронна пошта: *el.zapyt@ukrstat.gov.ua.*

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Національні рахунки складаються з 1990 року. За період, що минув, відбулося декілька змін, які вплинули на зіставність показників:

1990 – 2000 Загальний класифікатор галузей народного господарства;

2001 – 2011 Класифікація видів економічної діяльності 2000 та 2005 років;

2012 – 2020 Класифікація видів економічної діяльності 2010.

Зміна методології національних рахунків:

1990 – 2011 СНР 1993, ЄСР 1995.

2011 – 2020 СНР 2008, ЄСР 2010.

Зміна територіального охоплення національних рахунків:

із 2014 без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та без частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Зважаючи на викладене, показники цього спостереження можна порівнювати у динаміці з 2014 року.

Крім того, основний інтегрований показник національних рахунків ВВП та його складові були перераховані відповідно до оновленої класифікації та методології СНР 2008/ЄСР 2010 за період, починаючи з 2000 року, без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя – за період, починаючи з 2010 року.

Показники ДСС "Річні національні рахунки" є повністю зіставними з остаточною оцінкою ДСС "Квартальні національні рахунки", за винятком експериментальних балансів нефінансових та фінансових активів і пасивів, дані яких за кварталами не актуалізуються.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Основними користувачами спостереження є: центральні органи виконавчої влади, органи державної статистики та інші зацікавлені користувачі.

У червні 2019 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації (далі – анкетне опитування) з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації щодо показників річних національних рахунків, які уміщуються у статистичному збірнику "Національні рахунки України".

У зазначеному збірнику оприлюднюються показники статистики річних національних рахунків, які характеризують розвиток національної економіки, зокрема валовий внутрішній продукт та його складові, розраховані методом виробництва та за категоріями доходу за видами економічної діяльності та інституційними секторами економіки, методом кінцевого використання за цілями та функціями, зведені (консолідовані) рахунки для економіки в цілому, її інституційних секторів (підсекторів), рахунки іншого світу, таблиця "витрати-випуск" у цінах споживачів, сформовані у рамках державних статистичних спостережень "Річні національні рахунки" і "Таблиця "витрати-випуск".

Основні висновки за результатами опитування:

74% опитаних користувачів зазначили, що статистична інформація, наведена у статистичному збірнику, є основною або важливою складовою в їх професійній діяльності;

26% – додатковою інформацією;

42% опитаних, які у своїй діяльності використовують інформацію зі збірника "Національні рахунки України", поставили оцінку "відмінно", 32% – "добре", 21% – "задовільно";

26% опитаних дали позитивну оцінку інформаційній підтримці з тематики опитування; 74% – вважають, що вона не змінилася;

від 68% до 90% користувачів дали оцінку "відмінно" та "добре" за всіма критеріями якості даних щодо показників із тематики опитування. При цьому найбільш важливим критерієм якості статистичної інформації користувачі визначили "Точність/Надійність", на другому місці –

"Відповідність/Релевантність", на третьому – "Послідовність/Узгодженість та Зіставність/Порівнянність", "Доступність та Зрозумілість/Ясність".

Більш детальна інформація за результатами анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, яке розміщено на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування". У цьому ж розділі користувачі мають змогу ознайомитися із заходами, які здійснюються на підставі отриманих результатів анкетного опитування для поліпшення якості статистичної інформації.

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149.

Ураховуючи те, що ДСС здійснюється на основі адміністративних даних, а також даних інших державних статистичних спостережень, звітне навантаження на респондентів за цим спостереженням не розраховується, оскільки відсутній безпосередній збір даних від респондентів.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Забезпечення статистичної конфіденційності ДСС "Річні національні рахунки" здійснюється відповідно до вимог законів України "Про державну статистику", "Про інформацію", "Про доступ до публічної інформації", "Про захист персональних даних", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики, міжнародних вимог до правил конфіденційності статистичної інформації відповідно до регламентів ЄС.

Конфіденційними показниками державних статистичних спостережень зі статистики національних рахунків є:

агреговані статистичні дані інших державних статистичних спостережень, які мають ризик розкриття первинних даних щодо статистичної одиниці;

адміністративні дані, надані органам державної статистики відповідно до угод щодо взаємообміну інформаційними ресурсами між Держстатом та іншими державними органами, установами, організаціями;

складові показники системи розрахунків, які містять зазначені вище дані.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього ДСС статистична інформація використовується виключно для статистичних цілей та надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення наявних інформаційних потреб користувачів статистичної інформації та оптимізація процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом раціоналізації джерел для формування статистичної інформації.

Основним перспективним напрямом подальшої роботи, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 р. № 222 "Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2023 року", буде запровадження проведення розрахунків показників, відповідно до вимог Спеціального стандарту поширення даних плюс МВФ у сфері складання балансів фінансових активів та пасивів, гармонізація статистики національних рахунків з додатком В до Регламенту (ЄС) № 549/2013, проведення робіт згідно з Програмою міжнародних зіставлень у групі країн Євростату — ОЕСР, запровадження нового еталонного/базисного 2020 року для розрахунку валового внутрішнього продукту та його складових.